

Safari-Boots

Peko SAFARI čevlji »GOBI«
Mehko naravno anilinsko usnje,
grobo poudarjeni šivi,
dvojno prešit naraven krep podplat

BOJAN IN BORIS

POSEBNA IZDAJA

ELAN

MAREC 1982

ŠT. 40. 20 DIN

tone vogrincec

ATA NAŠEGA SMUČANJA

piše: mirko lorenci

70

«Svetovna elita je zdaj tako izenačena, da pomeni uvrstitev v prvo polovico tekmovalcev na kaki tekmi za svetovni pokal za naše res veliko. Seveda so take uvrstitve za zdaj še redke, vendar som prepričan, da jih bo sedanja generacija naših smučarjev dosegala vedno pogosteje...

Tone Vogrinec (stoji prvi z leve), ko je bil trener moške alpske reprezentance

«Če bom trenersko delo sprejel tudi za naprej, bom postavil še en pogoj: zahteval bom proste roke in ne bom dovolil, da bi se kdorkoli vmešaval v moje posle. Dolžnosti bi bilo treba natančno razdeliti in potem bi vsak odgovarjal za opravljanje svojih nalog. Kot bivši tekmovalac bi želel dokazati, da je mogoče tudi med Jugoslavlani najti takega smučarja, ki se je sposoben pririniti pod sam svetovni vrh, če že ne vanj. Mislim, da som kot trener to sposoben uresničiti.»

Bil je januar leta štiriinsedemdeset, ko je takrat dvaintridesletni Tone Vogrinec dal takšno izjavo, ki se je zdela v tistem času skoraj utopična. Saj ne moremo trditi, da jugoslovansko (beri slovensko) smučanje ne bi bilo že prej popularno, da ne bi imeli nekaj prav solidnih tekmovalcev in tekmovalk (Ciril Praček je bil že celo pred drugo vojno sedmi na olimpijskih igrah v slalomu), vendar so bila šestdeseta leta in začetek sedemdesetih za to športno panogo prava sivina. Lakota, Jakopič in Ankeletova so se nam sicer zdela imena, ki nekaj pomenijo, vendar česa prav pomembnega v mednarodnem merilu pač niso mogli doseči. In to kljub temu,

71

Dva moža naše reprezentance Tone in Bojan leta 1975 v Flatnu na tekmovalju za evropski pokal. S startno številko 20 je Bojan osvojil 30. mesto (takrat je prvič v svoji karieri zmagal Phil Mahre)

da smo si Slovenci prav strastno želeli, da bi se kdo od naših postavil ob bok Avstrijcem, Francozom, Švicarjem...

PRVE SOLZE

In tudi prepričani smo bili, da bi lahko našli koga, ki bi nas razveseljeval z uspešnimi predstavami v svetovnem pokalu, na olimpijskih igrah ali svetovnih prvenstvih. Pri vsem zaupanju v slovensko nadarjenost za alpsko smučanje pa ni bilo človeka, ki bi bil sposoben te nadarjenca popeljati iz sora-zemne anonimnosti do vsaj približnega ugleda v mednarodnem merilu.

Tone Vogrinc (odslej ga bomo imenovali kar Tona, tako kot mu pravijo vsi, ki ga poznajo nekoliko поблиže, takšnih ljudi pa je po Sloveniji nič koli-ko) je bil leta 1972 vodja Branikove smučarske šole v Mariboru. Še prej je bil nekaj časa tudi državni reprezentant, celo wengenskega smuka se je udele-žil, čeprav takrat naši smučarji niso bili niti primerno opremljeni, še manj pa trenirani za tako zahtevno disciplino. In hkrati, ko se je kar resno ukvarjal s tekmovalnim smučanjem, je bil standardni član ro-kometnega kluba Branik, eden boljših igralcev v ekipi. Zdaj tudi sam pravi, da so bili tisto še res pio-

nirski časi smučanja, kajti v teh časih si je nemo-goče predstavljati, da bi se lahko vrhunski športnik ukvarjal še s čim drugim kot s svojo disciplino. V zvezi s svojo tekmovalno smučarsko kariero Tona pripoveduje še zanimivo zgodbi:

«Nekaj časa sem res sodil v državno reprezen-tanco, toda bili so tudi časi, ko sem se v njej znašel le zaradi tega, ker sem imel kombi, brez katerega ni bilo mogoče kolikor toliko hitro potovati po Evropi.» Po vojski se je še enkrat skušal uvrstiti med naj-boljše, vendar mu to ni več uspelo in tudi kombi ni več pomagal.

A že v tistem času si je nabiral izkušnje, ki jih je potem tako vnelo — da nekaterim niti prav ni bilo — vztrajno »vsiljeval« državni ekipi. Sam se namreč vse predobro spominja, kako je bil v državni repre-zentanci vedno kak zvezdnik, pod narekovanji se-veda, vsi mlajši pa so morali biti lepo tiho. Zgodilo se je celo, da je starejši tekmovalc mlajšim namerno svetoval uporabo maže, ki se je kasneje po-kazala kot popolnoma neprimerna, da ga ne bi prehitel kateri od jugoslovanskih smučarjev. »Ne,

V začetnih letih je bila sila pomembna Tonetova črna torba, v kateri je imel vse — tudi blagajniške posle je vodil popolnoma sam

kakšnega pravega vzdušja v ekipi takrat res ni bilo,« pravi Vogrinec.

V tistih časih je bil Dušan Senčar, sicer znan kot oče pohorske »zlate lisice«, alfa (in skoraj tudi omega) jugoslovanskega smučanja, saj se je predbijal tudi v organe mednarodne smučarske zveze, kjer pa smo bili zaradi tekmovalne nepomembnosti skorajda neopazni. In ta Senčar je pomislil, da bi lahko postal Tona trener jugoslovanske reprezentance. Čeprav pravih trenerskih izkušenj ni imel, pa je ob podjetnosti veliko pomenilo tudi spricévalo z znamenite francoske Ecole national de ski et d'alpinisme, ki jo je končal kot najboljši učenec v svojem letniku. Najprej je prevzel žensko ekipo, potem je nekaj časa vodil tako moško kot žensko, končno pa je pristal le pri fantih.

Ne vemo sicer, kako je bilo na samem, toda novinarji se spomnimo, da je imel Tona solze v očeh le dvakrat. Prvič se je pripetilo, ko je Miran Gašperšič na svetovnem prvenstvu v St. Moritz dosegel v slalomu enajsto mesto, kar je bil prvi resničen uspeh novega trenerja.

VSE V ČRNI TORBI

Nebogljen ni bil ta Tona nikoli, predvsem kar zaveda poslovnost in navezovanje stikov z vsemi mogočimi ljudmi: predstavniki proizvajalcev smučarske opreme, tekmovalci, novinarji, trenerji. Tisti, ki ga ne poznajo od prej, tudi ne bi verjeli, da je pred leti, ko se še ni pojavil v vseh mogočih vlogah, skorajda ječjal, da mu je tekoč stavek šel le stožka z jezika. Toda treba je bilo govoriti, prepričevati, moledovati, kajti kadar je šlo za denar in za splošno organiziranost našega alpskega smučanja, je bilo to še vedno povsem postranska stvar, nekakšna narodova ljubezen sicer, ki pa kakšnih posebnih perspektiv tako ali tako nima.

»Takrat sem bil prepričan, da bom ostal v smučarji te vrste le dve ali tri leta. Mislim sem predvsem končati študij na višji tehnični šoli v Mariboru in želel sem se prav v tem mestu tudi redno zaposliti. Saj še zdaj ne morem verjeti, da je minilo že deset let. Čez študij sem že napravil križ.«

Pred nekaj leti se je prijavil na razpis za direktorja Pohorske vzpenjače, takrat že kot vodilni človek jugoslovanskega smučanja. Pa bojda ni ustrezal, odklinili so ga. Bogve, kako bi se vse skupaj zasukalo, če bi bil sprejet. Družina najbrž ne bi šla narazen, Pohorska vzpenjača bi gotovo delovala sijajno, toda kaj bi bilo z jugoslovansko smučarjijo?

Najbrž niti kak Rok Petrovič, ki je zdaj že član naše A reprezentance, ne bi verjel, da je bila kar lep

Deset dni pred začetkom sezone 79-80 na preglednih tekmah v avstrijskem Zauchenseeu. V Val d'Isereu se je zgodil jugoslovanski smučarski čudež — drugi, četrti, peti in šestnajsti — Križaj, Strel, Kuralt in Franko

čas vsa ta naša smučarjia spravljena v eni sami črni torbi, ki jo je Vogrinec neprestano prenašal s seboj, kot da bi mu prirasila na roko. V njej so bili tisti skromni denarci, ki jih je alpsko smučanje premo-glo, pa vsi mogoči dokumenti, pogodbe, potni nalogi, kadar so jih sploh poznali, načrti za treninge in seveda tudi papirji, na katerih so bili zapisani dol-govi, ki so jih našli po treningih v tujini pač poravnava-li vedno nekoliko bolj pozno. In en sam razmajan kombi je bil, v katerega je pihal skozi vse mogoče reže, ki pa je vendarle ekipo peljal k počasnemu, a zanesljivemu ugledu.

Že leto 1973 je bilo pravzaprav odločilo, kajti takrat je Vogrinec »stare« enostavno odžagal. Saj je bilo veliko hude krvi in protestov z vseh koncev in krajev, toda na koncu so mu le pustili proste roke, kajti zavedali so se, da veliko slabše tako ali tako ne more več biti.

PRIŠEL JE KRIŽAJ

Morda bi se pustilovščina, ki se je imenovala prelom s starim, končala nekoliko drugače, če ne bi imel Tona tudi nekoliko sreče. (Pri tem se rek, da stoji sreča ob strani le pogumnim, le potrjuje.) Že leta petinsemdeset se je namreč zaupanje v mlade popolnoma poplačalo. Takrat se je namreč sedemnajstletni Tržičan Bojan Križaj, ki smo ga sicer doma po imenu že poznali, z zmago na evropskem prvenstvu za mladince v Mayerhofu začel prebijati tudi na mednarodno prizorišče.

Madonna di Campiglio leta 1979 — spet zado-voljstvo na Tonetovem licu (ob njemu Jure Franko in Jože Kuralt) — Bojan Križaj drugi v slalomu in tretji v veleslalomu, Boris Strel sedmi v veleslalomu

«Rojen je jugoslovanski slalomist,» samo govorili, seveda še ne vedoč, kakšne bodo njegove kaksnejše sposobnosti. In Tona je privratar doživel podrtitev svojega dela. Da bi pokazal veselje, ki ga je navdajalo, je kar oblečen skočil v vodnjak, pa čeprav sredi zime ni bilo ravno posebej toplo.

Malenkost več denarja je takrat že bilo. Že leta enainsedemdesetega je zaživel tudi jugoslovanski smučarski sklad (ski pool), v katerem pa so bili najprej seveda sami domači proizvajalci, ki so ob opremi zbrali v njem le dvanajst starih milijonov. Nekaj malega se je nateklo iz amuškarske zveze in Tona je začel razmišljati o prvih resnih poletnih pripravah. Leta šestinsedemdeset je bilo, ko se je odločil, da bo skušal najti sneg v krajih, kjer je pač julija in avgusta zima. Sicer vsa majhna ekipa ni imela pojma, kaj jo čaka v Argentini, toda slišati je bilo, da so tam naši izseljenci, ki bi morda lahko malo pomagali, in že so smučarji sedeli v letalu, ki jih je popeljalo čez ocean. K sreči je sneg na argentinski strani Andov res bil, k sreči so bile takrat cene in tvoj deželci še kar znosne, k sreči so bili tudi slovenski izseljenci res prijazni. Vse bi minilo v najlepšem redu, če se komaj šestnajstletni Boris Strel ne bi na treningu potopil in je moral predčasno sam z letalom domov.

Boris je bil hitro cel, priprave pa so se pokazale kot zelo uspešne. In prav v isti sezoni se je za naše smučanje pripetila še ena pomembna reč: Tone Vogrinec je postal direktor smučarskega sklada, ki je v samo petih letih pod njegovim vodstvom že preselil v pravo majhno podjetje. Če opreme sploh ne računamo, se vanj zdaj vsako sezono nateče že

Zaključek svetovnega pokala v avstrijskem Saalbachu leta 1980 (Stenmarkov skiman Jure Vogelnik, Tone Vogrinec in direktor Elana Dolle Vojsk)

dobra milijarda starih dinarjev, kar ni več mačji kašelj.

Toda ne prehitavamo dogodkov. V drugi polovici sedemdeset let je bilo vse, kar se je dotikalo naše smučarje, še vedno čista improvizacija. Kakšnih posebnih znanstvenih raziskav o alpskem smučanju se ni bilo in Tona se je pač zatekal k nekaterim tujim vzorom, ki so se mu zdeli najprimernejši. Francozi so bili v tistih letih najboljši na svetu, zato ni nič čudnega, če se je trener odločil, da si bodo po njihovem načinu tudi naši pridobivali moči na kolesih. Z enim samim kombijem, brez rezervnih delov, izkušeni, kakršnegakoli dovoljenja, se je ekipa sredi poletja odpravila na kar lepo pot s kolesi: od Ljubljane do Makarske in nazaj. Resda je Dušan Jaunik, izredno nadarjen slalomist, hitro trdil, da je poškodovan in je poslej potoval v kombiju, toda vsi drugi so vzdržali, in to celo brez najmanjše nezgode.

Tona je bil takrat s fanti še vedno popolnoma sam, medtem ko je dekleta prevzel drugi Mariborčan Matjaž Kranjc. Še vedno je kot voznik kombija (divji voznik, kakršen je ostal še zdaj, takšni pa so tudi skoraj vsi njegovi varovanci) prevozil na tisoče kilometrov po evropskih cestah, še vedno se je moral dogovarjati za terene, na katerih je bilo mogoče trenirati, za karte na vlečnicah, za prenočišča, hrano, vrtni je moral luknje v sneg, da je lahko postavil slalomске in veleslalomске kole. «abručal je po progah», maril čase, nihotal denar...

«Takrat se mi je zdelo vse to povsem razumljivo in naravno, saj ni bilo pomisliti, da bi lahko pričako-

Snežni metož v Val d'Isere leta 1980 (sezona 80-81) Tone in trener Filip Gartner

val še kakšno pomoč.« In je spet govoril: »Ljudi bi morda že še našli, toda kdo jih bo plačal. Ko bi bili za vse selekcije vsaj štirje pogodbeno vezani trenerji, ki bi delali samo med tekmovalno sezono, bi to za nas že ogromno pomenilo.«

Toda čeprav se razmere še niso bistveno izboljšale, so bili rezultati vse bolj spodbudni. Prve Križajevke točke za svetovni pokal, Strel je zmagal na evropskem mladinskem prvenstvu v veleslalomu, predvsem pa se je pričela prebujati tudi javnost. Večno — upravičeno — Tonetovo jamranje zaradi pomanjkanja denarja je počasi natelelo tudi doma na nekoliko bolj odprta ušesa, predvsem pa se so zaradi rezultatov pričeli zanimati za naše tuji industrijalci. Takrat je Vogrinec sprejel v jugoslovanski smučarski sklad vsakega z odprtimi rokami, samo da je dal denar in opremo.

DIREKTOR

Tako na papirju se zdi hitro, toda šele konec sedemdesetih let je bilo mogoče govoriti, da reprezentanca najboljših smučarjev Jugoslavije ni več sestavljena iz praktično dveh ljudi — Bojana Križaja in Toneta Vogrinca. Najprej so se pojavili odlični tekmovalci: Strel, Kuralt in Franko. Pokazala se je potreba po vse več in več strokovnih delavcih, treba je bilo ustanoviti B in pionirsko ter mladinsko reprezentanco, treba je bilo začeti skrbeti za zdaj že lepo razvejano smučarsko organizacijo. In se je Tona odločil, da ne bo več trener.

Vogrinec, januarja 1980: »Pred to sezono sem enostavno ugotovil, da sam ne zmorem več, hotel pa sem, da bi še napredovali. Saj bi lahko sedel s sedanjo generacijo na lovorikah še dve ali tri leta. Lahko bi sam požel sedanje uspehe in jih ne bi delil s Filipom Gartnerjem. To pa bi bilo svinjsko.

Bi sem utrujen, želel sem si, da bi drugi dan padal dež, da mi ne bi bilo treba na progo postaviti kole, da bi uredil kakšne administrativne posle. Takrat sem si rekel: »Tona, ven moraš, drugje še lahko kaj narediš, bolj boš koristen. Celó čisto ven iz smučarje sem hotel. Enostavno sem želel biti več doma.«

In je še dejal, ko je zapuščal mesto trenerja, da mu je sicer malo žal, ker je bil čustveno vezan na ekipo, da pa se mora sprizniti z dejstvom, da vloga očeta v njej prevzema novi trener Filip Gartner. »Reprezentanca je prišla do nivoja, ko z dosedanjim načinom dela ne moremo več pričakovati napredka. Kvaliteta bo prišla, če bo delo še bolj intenzivno, tega pa sam več ne zmorem,« se je natančno zavedal, kakšna je edina mogoča pot: ki bi še lahko peljala navzgor.

Tone je med svoje varovance vpeljal kot dopolnilni šport tudi tenis, tudi v skrivnosti tenisa jih je vpeljal sam, kajti Tone velja v Manboru za dobrega igralca tenisa

In že na prvem tekmovanju v sezoni 79-80 se je njegova teorija o še obsežnejšem in boljšem delu s trenerjem, ki se lahko res povsem posveti ekipi, potrdila. Tisti valdiserski veleslalom, ko so bili Križaj, Strel, Kuralt in Franko drugi, četrti, peti in šestnajsti je bil za takrat že direktorja jugoslovanskega alpskega smučanja nov triumf. Čeprav naši tekmovalci že lep čas niso bili več anonimni, pa je bil prekrasen občutek, ko so se le še nekaj let prej domisljavi Avstrijci, Švicarji in drugi trumoma zgrinjali okoli Tonija, kot mu pravijo tujci, ki je moral pojasnjevati, razlagati in govoriti, govoriti o tem jugoslovanskem smučarskem čudežu.

Drugi vrh je prišel še v isti sezoni, čeprav že v novem koledarskem letu. Tona spet ni vedel, kam bi od sreče, ko je Križaj na wengenskem slalomu priboril Jugoslaviji in sebi prvo zmago v svetovnem pokalu. Slovenija je ponorela, Tona pa si je moral obrti brke.

Ko se je Vogrinec odločil, da bo postal smučarski direktor, se je to marsikomu zdelo nekako posiljeno in nepotrebno. Toda tisti, ki so bliže smučarskemu dogajanju, dobro vedo, kako peklensko naporen je ta posel. Če že kdo ne bi verjel opisovanju neskončno obilnega dela, se bo najbrž dal prepričati, da to še zdaleč ni lahko, če zve, da je zaradi posla šla družina in da je dobil direktorjev žetodec lepo luknjno, zaradi katere je treba neprestano jemati ne-kakšne tablete, zaradi katere ne bi smel spiti niti ob največjih uspehih kozarca vina (se ne drži čisto) in zaradi katere je videti ob koncu vsake sezone vsaj deset let starejši, kot je v resnici. Kar verjemimo:

Snidenje na izbiri športnika leta decembra 1980 v Žireh, kamor so prišla naša dekleta direktno po uspehih v Piancavallu

-Mene nihče ne kontrolira, zjutraj ne štempljam kartice, toda minilo je deset let, preden sem bil spet na normalnem dopustu.

IN KAJ PO OLIMPIADI?

Temule našemu direktorju sicer nič ne more vzeti poguma in neverjetnega optimizma, ki pa seveda temelji na skrajni delavnosti, pa vendar je bil pred svetovnim prvenstvom v Schladmingu že kar vidno zaskrbljen. Seveda se je veselil Sparovčevih uspehov z dekleti, glede katerih so mu očitali, da jih večkrat po krivici zanemarja, ker da je sentimentalno vezan na moško ekipo. (Mimogrede, ko je Domigova pred poldrugim letom skorajda povsem nepričakovano v Piancavallu osvojila na svetovnem pokalu sedmo mesto v slalomu, bi si moral Tona obriti brado, vendar mu jo je uspelo zamnjati za pečenege odojke.) Toda zavedal se je, da lahko morebitno medaljo, ki jo je s svojimi sodelavci na svetovnem prvenstvu načrtoval, realno doseže vendarle le kdo od fantov. In decembra ter januarja se je zdelo to tako zelo daleč.

Na večer pred veleslalomom je hodil po hotelu, kjer je naša reprezentanca stanovala, kot zver v kletki. Nič več ni mogel skrivati strahovite nerazumevanja pred tekmo, v kateri je pomenila medalja vse in v kateri bi bilo že četrto mesto neuspeh. Borisovo znanje, pogum in želja po dokazovanju so bili spet

Slavje v Cortini d'Ampezzo — Boris doseže prvo jugoslovansko zmago v veleslalomu v tekmovanjih za svetovni pokal

na njegovi strani. Kot zajec je skočil čez ograjo v ciljno areno. Strela od veselja nekajkrat poštono boksnil in bil srečen, srečen kot petnajstletni fantin. V nedeljo ob slalomu ni bilo bistveno drugače. Tona si je tokrat še posebej želel medaljo za Kržajca, kajti šlo je vendarle za njegovega »prvorojenca«. In spet mu je bila sreča mila. Drugič so se pokazale v njegovih očeh debele solze.

Čez pet minut ni bilo več sledu o vlagi v očeh, o nepopisni sreči, spet je bil pred nami direktor, ki je po opravljenem delu že razmišljal o prihodnosti. »Ne rečem, da bo tako dobro, kot je bilo v Schladmingu, toda zdaj je pred nami olimpiada v Sarajevu. Temeljito se bo treba pripraviti nanjo.«

Najlaže bi zanj seveda bilo, če bi prav zdaj po Schladmingu vse skupaj pustil. Ponudb iz tujine mu ne manjka, najbrž pa bi ga bili na mnogih položajih prav veseli tudi doma. Ni sicer dobil kakšnih velikih družbenih priznanj (Bloudek se najbrž obrača v grobu), toda mirno lahko reče, da je nekaj napravil, in to nekaj ni ni tako malo. Če je do Sarajeva delal načrte za jugoslovansko smučanje, bo moral pač do takrat vztrajati, pravi.

In po štirinosemdesetem letu? Bogsgivedi. Sam pravi, da pojma nima, kaj bo počel. Meni, da bi bilo dvanajst let, kolikor jih bo do takrat prebil v jugoslovanski smučarji, povsem dovolj, da bodo v tem času prišli novi ljudje, ki ga bodo lahko nadomestili, če bi se odločili za odhod, čeprav najbrž ne za dokončno slovo od tega športa.

»Nekaj sem slišal, da bi se dalo kaj napraviti na Kitajskem, menda bi radi razvili smučanje...«

Leta in leta, ki sta jih Tona in Bojan preživela v upanju in naporih sta kronala s preprostim a resničnim objemom sreče na svetovnem prvenstvu v Schladmingu, ko je padla jugoslovanska srebrna kolajna

iz kabine tv reporterja

»PRIČAKALI SMO MEDALJI!«

piše:
marko rožman

Nedelja, 7. februar 1982

13.15 — Okoli reporterskega mesta gneča. Slutim, kaj se dogaja. Bojanu Križaju se je uspelo izvit iz številnih objemov in čestitaj ob ciljnem prostoru in priti v 3. nadstropje iz kontejnerjev zgrajenega RTV objekta. Izključim mikrofon, potegnem iz torbe steklenico penečega vina in jo dam Mihi Žibratu, s katerim sva skupaj posedovala TV gledalkam in gledalcem zadnje tekmovanje v Schladmingu.

«Hitro odprl, Bojan bo vsak trenutek tukaj!»
Skupina ljudi, sploh ne vem več, kdo je vse bil, se z Bojanom v sredi pririne do našega mesta. Sekunde tečejo, mikrofon zaprt, na hitro še prva čestitka, odprem mikrofon in napovem, da bo slišati, ali pa tudi ne, pok pri odpiranju penečega vina. Res ni bilo kaj prida slišati, toda kaj zato, Bojan ima steklenico že v rokah in napravi krepak požirek za njim pa vsi naskoči, razen reporterjev, ki jima ostane nekaj kapljic (in prav je tako). V prekipevaločem navdušenju okolice, iz sosednjih kabin prihajajo kolegi — Nikita, madžarski reporter Radnal, slovit švedski kolega Sven Plex Pettersson, čestitajo Bojanu in nam. Po tem razgovoru z najvišjega priznanja v našem smučarskem športu doslej. Zlagal bi se, če bi sedaj hotel zapisati vsebino tega razgovora, ovornim pa tudi, da se je Bojan kaj posebej natančno spominjal. Na slalomišče, kjer tekmovanje še ni končano, vžrezo še komaj kak pogled. Najbrž nam ni zameriti, kajti vsi skupaj smo dolgo čakali trenutke, ki sta nam jih v Schladmingu podarila Boris in Bojan. Hitro z neposrednim prenosom, ker nas čakajo še druge naloge, kot so poročanje za Dnevnik, športna poročila in tudi tako imenovano unilateralno slikovno in zvočno javljanje za TV Ljubljano.

12.15 — Deset minut pred odločitvijo, natančneje 10 minut do prenosa drugega staloma oziroma 20 minut do trenutka ko bomo vedeli, ali imamo medaljo ali ne. Po prvem stalomu sem pohitel v tiskovno središče, kjer sem seveda našel na nekaj sijajnih obrazov kolegov novinarjev iz Jugoslavije. Vsi po vrsti so menili, da Bojanu medalje ne bo ušla. Pepe Dekleva je potihlo dodal: «Danes pa lahko tu zmagamo.» Med množico gledalcev, kjer je skoraj vsaka druga beseda slovenska, sem se prebijal nazaj proti cilju. Srečam člana vodstva naše reprezentance tovariša Kunca, samo na kratko izmenjava nekaj besed. Rečem — danes pa lahko zmagamo —, pa me takoj zavrne, če, da bo — vsaka medalja dobrodošla.

Torej, kako se lotiti prenosa? Izhodišni položaj je znan: najprej bo moral na progjo Filip Mahre z zaostankom 37 stotink sekunde za Bojanom, potem bo skušal seči po medalji Fjällberg s 24 stotinkami zaostanka, še bližji Bojanu je bil italijanski hazarder de Chiese — 20 stotink, potem bo vrsta na Bojanu in nazadnje še Stenmark — 31 stotink sekunde prednosti pred Bojanom. Zatem pa Gaspoz z zaostankom natanko pol sekunde, veteran Gros z

0,80 in še tretji Italijan Mally z 0,89 sekunde zaostanka. Kaj vse so premišljali smučarji, ki jim je bila medalja še v teoretičnem dosegu in kaj tisti, ki naj bi razpoloženi čim bolj verno prenašali tistim, pred TV sprejemniki, po grobi oceni jih je bilo samo s Slovenije več kot tričetr milijona. Z velikim optimizmom napovedovali naskok na prvo mesto ali ostati previdno pessimističen? Zmaga je bila možna ob superstalomu Bojana in vsaj manjši napaki Stenmarka, povprečen Bojanov nastop pa bi ob odličnem smučanju ostalih pomenil tudi slovo od medalje.

Priznam, da mi je ob vseh teh razmišljanjih zmanjkalo časa in prenos se je začel, kmalu zatem pa tudi tekma sama. Odstop Phila je takoj povečal možnost za medaljo, nastopa Fjällberga in de Chiese pa sama po sebi še nista povedala kaj dosti. Verjamem, da je bil Bojan (tako samo ga videli tudi nekaj minut pred startom na TV) v tisti, zanj odločilni minuti, bolj miren kot 5000 slovenskih ljubiteljev smučanja ob cilju in progji, bolj kot Filip Gartner ali Tone Vogrinec, bolj kot novinarji ob ciljnem prostoru ali v reporterskih kabinah, bolj kot stotisoč doma ob radiu in TV. Ugotovil sem, da po treh nastopih vodi Fjällberg pred de Chieso in spremlj Bojana z najboljšimi željami na pot. Sekunde in vratca so minevale — brez napake. Vmesni čas — v primerjavi s prejšnjimi odlični. Zmogel sem samo še enkrat izreči najboljšo željo Bojanu, potem pa sem najbrž enako kot vsi ob TV sprejemnikih bujil v številke ki so se spreminjale z bliskovito naglico. Sodobna tehnika nam je ob Bojanovem času 56.51 takoj tudi pokazala da je prevzel vodstvo! Medalja je tu, toda ali povsem zanesljivo? Časa za razmišljanje ni, kajti starta Stenmark. Nič manj kot Bojan si želi medaljo Ingemar in to za razliko od Bojana ne katerokoli, ampak zlat, kajti po mnenju mnogih je bil Stenmark najne-srečnejši dobitnik medalje (srebrne pred dnevi v veleslalomu), kar se jih spominjajo več desetletni spremljevalci največjih športnih dogodaj na svetu.

Napake ni in ni, nekoliko nešportno si jo je najbrž marsikdo od navzočih v Schladmingu in doma po them želel. Stenmark je še za 11 stotink sekunde hitreje previjal skozi vratca kot Bojan in odgovor o zmagovalcu je bil tu. Bojan ima srebro. Srebrna v svetovnem prvenstvu. Bilo je že na dlani, da je tako in nisem se bal tega povedati. Bojan je tudi drugi smučal odlično in lahko bi ga ogrozil le še kak -sarjnski- stalom, n. pr. Gaspoz. Ta je bil res izreden, toda počasnejši od Stenmarka, počasnejši od Bojana. Sedaj velja medaljo -podeliti- dokončno. (Pozneje so me nekateri, ki so spremljali prenos vprašali, ali nisem prepogumno dokončno proglasil Bojana za srebrnega — odgovori sem jim, da ne upoštevajoč pri tem vse, kar sem malo prej napisal Gros in Mally nista bila namerč nitu po trenutni formi niti po kakšnem posebej tveganem smučanju tudi izpostavljena, da bi lahko prevpila naše skupno veselje).

Sreda, 3. februar 1982

12.40 — Zmeda, a vesela, na komentatorskem mestu. Strel je s fenomenalnim drugim nastopom zgrabil bronasto medaljo, ki je bila videti nedosegljiva. Malokdo je Bonus izpizemal medaljo pred nastopom in ni jih bilo kaj prida več tudi po prvem veleslalomu. Toda bile so izjeme in o ani taki bi veljalo reči nekaj besed. Položaj po prvem veleslalomu je bil naslednji: prisretneljivo vodstvo Steva Mahra pred Gaspozom z zaostankom 0.23, Wenzlom 0.50, Križajem 1.26, Stenmarkom 1.37 in Nöcklerjem 1.42 sekunde, Strel in Strolz pa sta bila skupaj na sedmem mestu z zaostankom kar 1.62 sekunde.

Napovedi v novinarskem taboru: Steve ne bo ponovil prvega nastopa in bo težko ostal prvi. Stenmark bo divjal in morda uspel, najbližji prvemu mestu je Gaspoz, naša dva pa bosta na častnih mestih, med petim in osmim mestom. Pa sem srečal skupino navdušenih gledalcev iz Škofje Loke in ko smo po kratkem pogovoru pa za na komentatorskem mestu, mi eden — oni bodit Borisa in ostale naše ob progji, jaz pa na komentatorskem, mi eden — od Škofječanov prav: «Veš, nekaj mi v ušesu zvončiča. Medalja bo! Ko sem mu odvrnil, da seveda ni tako nemogoče, da bi si Križaj prislužil tudi medaljo, se mi je široko nasmajal in mi dal vedeti, da misli na Borisa, ne na Bojana.

Drugi veleslalom je prinesel tako rekoč vse drugo, kot je bilo v napovedih ob -počasu-. Stenmark je res divjal — toda prepočas. Steve Mahre ni blestel, toda z delitvijo sedmega

mesta v drugem nastopu je še vedno zmagoval, Gaspoz je bil izrazito skromen, Križaj počasnejši, kot smo računali, Enn in Nöckler zelo dobra, nad vsemi pa Boris Strel, ki je smučal svoj najboljši veleslalom kariere, kot nam je pozneje tudi sam izjavil na komentatorskem mestu. Najboljši čas drugega veleslaloma, smučanje, podobno kot v drugem veleslalomu Cortine d'Ampezzo, je Borisa pripeljal na tretje mesto in ko je pripeljal skozi cilj, ni bilo nobenega dvoma o bronasti medalji. Poskušali smo se zadržati v »normalni« formi, toda trenutek je bil zunaj naših običajnih norm. Razpoloženje se je stopnjevalo, ko smo pogledali v ciljno areno, kjer so se dogajale za nas same razburjive stvari. Tone Vogrinec je kljub varovalnem odru zlahka preskočil ogrado in padel v objem Borisu, ki se je že zavedel svoje medalje. Gledalci (naši seveda) so tudi hoteli prek ograde pa so se zadržali in niso povzročali nereda. Medtem smo poskušali normalno nadaljevati s prenosom kar se je seveda le delno posrečilo. Na cilju smo pričakali tudi zelo dobrega Jureta Franka in zavlačevali prenos, da bi lahko spregovorili tudi bronasti Boris.

Mrzel piš, ki pomeni, da so vrata kontejnerja odprta, nam tudi da vedeti, da smo najbrž pričakali veliki trenutek. Res, tu je Boris — nasmeyan, utrujen. Mikrofone izključimo za nekaj sekund. Ni nas sram povedati, da smo, tako kot Mladen Delić pred dvema letoma Bojanu Križaju v Wengnu ob prvi jugoslovanski zmagi v svetovnem pokalu, z objemom in poljubom čestitali tudi mi Borisu Strelu.

Dan x — kraj y

Kako pa je takrat, ko ni odličij, ne bronastega Borisovega, ne srebrnega, Bojanovega? Tako kot naša smučarska reprezentanca, pa spremljajoči novinarji, kot vsi doma ob radijskih in TV sprejemnikih, smo dolga leta vzdihovali na naših komentatorskih mestih v Ljubljani ali Wengnu, Kitzbühlu, Val d'Isere ali kjerkoli drugje, kdaj bomo dočakali? Petnajst let smo prenašali tekme svetovnega pokala z željo, da dočakamo na naše uvrstitve s točkami, potem so želje rasle, želeli smo stopiti na stopnice za zmagovalce in nazadnje prišli v najvišjo kategorijo — zmag na pokalu. Wengen 1980, Wengen 1981 in Cortina d'Ampezzo 1982 so nam odprli tudi to novo obzorje. Naslednja stopnica je bila tista, ki smo jo z našimi faniti dosegli v Schladmingu — medalje na svetovnih prvenstvih oziroma olimpijskih igrah.

Vračamo se daleč nazaj — v čase, ko smo se v naših prenosih lahko navduševali samo nad tujci, pa naj so bili to Jean Claude Killy, Karl Schranz, Marielle ali Christine Goitschel v čase ko smo komaj kdaj videli na TV ekranih naše najboljšje Lakoto, Jakopiča, Fanelovlo ali Ankeletovo, do vmesnega obdobja, ko nam TV prenosi nastopa naših sploh niso omogočali — preslabe so bile njihove startne številke in tudi dosežki.

Spomniti se velja dolgih let, ko so se marsikje vpraševali — zakaj vendar ti Jugoslovani sploh prenašajo tekme svetovnega pokala in če jih že prenašajo, zakaj nas izsiljujejo, da bi prenosi trajali do startne številke 60 ali še dlje. Kaj jim je, ko vidijo na svoja komentatorska mesta tekmovalce, ki so se uvrstili na 30. mesto, saj so taki razgovori tako rekoč rezervirano le za zmagovalce ali v najslabšem primeru za najboljšje tri.

Okoli 500 prenosov alpskega smučanja, ki jih je posredovala TV Ljubljana, pomeni svojevrstno odločitev. Lahko bi rekli odločitev, naravnano v prihodnost, naravnano na Val d'Isere 1979, Wengen 1980 in 1981, Cortina d'Ampezzo 1982 in Schladming 1982. Odločitev, ne le zaradi trenutnih želja gledalcev, ampak tudi zaradi zaupanja v neki šport, ki bo dosegel tako stopnjo, ko bodo tudi dosežki reprezentance Jugoslavije opravičevali tako programsko naravnanoost.

Vse to in še marsikaj drugega se nam je pletlo po glavah tudi tega dne. Vrtil se je film o trem delu, volji in zmagi. O nečem, kar je pred leti predstavljalo sanjski cilj, sedaj pa je resničnost, ki zavezuje nas vse. Kajti na danj je, da bo slovenska in jugoslovanska javnost zahtevala na domačih olimpijskih igrah v Sarajevu vsaj ponovitev Schladminga. Ohraniti in ponoviti uspeh pa je včasih težje, kot ga doseči prvič. To bodo v naslednjih nastopih spoznavale tudi naše smučarke (naj ne zamerijo, ker je bil ta zapis v celoti namenjen fantom, pa bi ga zaslužila tudi dekleta) pa tudi smučarji ter z njimi tudi stalni in občasnji spremljevalci karavane ali, če hočete, belega cirksa, med njimi pa tudi pisec teh vrstic.

Hvala — YU ski team!

HITACHI VIDEO

TUDI NAŠA SMUČARSKA
REPREZENTANCA
UPORABLJA
PRI TRENINGIH IN NA
TEKMOVANJH
HITACHI VIDEO

GENERALNI ZASTOPNIK

EMONA COMMERCE,
TOZD GLOBUS,
LJUBLJANA
ŠMARTINSKA 130
TEL: 061/441-944

piše:
franci pavšer

tudi to je šlo v eter

**»HVALA TI,
PHIL MAHRE!«**

Schladming, nedelja popoldne. Pol ure še do odločilnega, drugega slaloma. Med množico naših se prebijam do reporterskih kabin. Od vsepovsod vprašanja: »Kaj misliš, bo Bojan vzdržal?« Kdo bi znal tedaj odgovoriti... Poloteva se me nekakšna tesnoba, kot vedno pred velikimi dogodki, ko si sam z mikrofonom... Vprašanje, ki je deževalo od vseh strani pa sem si sam zastavil že najmanj stokrat. Prepletajo se grenke izkušnje s svetovnega prvenstva v Garmisch-Partenkirchnu, z olimpijskih iger v Lake Placidu... Premlevam zaostanke, tekmece... Stenmark se zdi nepremagljiv, De Chiesa in Fiaelberg ne zaostajata veliko, Phil Mahre je peti... In bolj ko premišljam, vse bolj mi je jasno, da je edina nevarnost našemu Bojanu prav Phil Mahre. Razlogov za takšno sklepanje je bilo veliko: bratec Steve je zletel s proge že v prvem slalomu, sam je doživel neuspeh v veleslalomu, v svetovnem pokalu pa je njegova najslabša uvr-

stitev — tretje mesto. Čutimo, da bo začel silovito, da bo zastavil na vse ali nič... In tako je tudi bilo... toda Phil, odlični ameriški smučar, je zletel s proge že v samem vrhu strmine... Navdušenje med našimi, zavihrale so naše zastave, trdno so bili zasidrani bodrilni transparenti... pot k naši novi medalji je bila odprta! In tedaj mi je ušlo: »Hvala ti, Phil Mahre!« Priznam, bil sem navdušen ob takšnem razpletu, zaigralo mi je nacionalno srce... Šele tedaj sem bil namreč povsem prepričan, da bo Bojan zares dobil medaljo, ki si jo je toliko želel, za katero je toliko znoja preli. Vsem nam v Schladmingu, upam, da lahko to zatrdim tudi v imenu tisočev, se nam je ob tem dogodku odvalil prvi kamen od srca... Velika športna krivica bi bila, če bi Bojan Križaj, veliki as svetovnega smučanja, na velikih tekmovanjih z obilico smole, ostal na prvenstvih brez medalje! To trdim še danes! In vesel sem, da sem doživel radost v našem taboru, navdušenje naših ljubiteljev smučanja, ki so tako vztrajno bodrili in Strela in Križaja, vesel sem, da sem doživel prvi naši smučarski medalji... Ob zgledni borbenosti obeh naših šampionov, ob dovršeni tehniki, ob vsem znanju pa je včasih treba imeti tudi kanček sreče... Naši so jo doslej v svetovni smučarski areni imeli bore malo. Zato še enkrat: »Hvala ti, Phil Mahre!«

to ni šlo v eter

**»HVALA VAM.
FANTJE IN DEKLETA!«**

Tudi v radijskem športnem uredništvu je to zimo bilo živahno. Na desetine ljudi je ob malodane vsaki tekmi, ob vsakem prenosu želelo sporočiti našim fantom in dekletom čestitke ob uspehu ali bodrilne besede, ko ni šlo vse gladko. Med Schladmingom pa je zvonilo prek vseh telefonov malodane vsak dan celo dopoldne... Sproti smo prinašali bodrilne besede v naš tabor, vsega pa enostavno ni bilo mogoče povedati, izreči...

- »...sem preprosta delavka, lahko sporočite...«
- »...priklenjen sem na invalidski voziček, navdušen sem, povejte jim to...«
- »...sem upokojenka, nimam veliko, kam bi lahko prispevala nekaj malega...«
- »...recite jim samo to: hvala vam, fantje in dekleta!«

USPEH SMUČARJEV SKOZI OBJEKTIV

Tri fotoreporterje imamo v Sloveniji, ki znajo skozi kamero resnično — videti — smučarske tekme in uspehe za vedno ovekovečiti na fotografski papir — Nace Bizilj, fotoreporter ljubljanskega Dnevnika, Janez Pukšič od Dela in Egon Kaše, fotoreporter Antene. Kako so nastajale fotografije še v časih, ko smo iskali uvrstitve, pa vse do danes, ko nastajajo znameniti posnetki pred zmagovalnimi odri?

nace bizilj

SOLZE ZA BOJANOV MEDALJO

Nace Bizilj je dolgoletni fotoreporter ljubljanskega Dnevnika. Uredništvo ga pošilja na smučarske tekme, da lahko drugi dan objavi originalno fotografijo svojega reporterja. Ob Bojanovem drugem teku je Nace skoraj pozabil na svojo nalogo. Tudi rutina ni pomagala: Nace se je preprosto zjokal, aparat mu je obvisel na ramenih in šele čez mnogo trenutkov se je spomnil, da mora to izjemno slavo ovekovečiti. Kot drugi novinarski kolegi, tako tudi Nace ne hodi na tekme kot hladen profesionalni poročevalec, ampak nosi srce s seboj. Že takrat je bil zraven, ko si je naša reprezentanca šele utrla pot k vrhu.

— V teh letih ste najbrž naše fante do-dobra spoznali?

— Moram reči, da od vseh najbolj poznam Bojana. Spoznala sva se že v časih njegovih prvih uspehov. Za te bi danes rekli, da

niso kdove kakšni, toda takrat je dvanajsto mesto pomenilo pravo zmago slavlje. Spominjam se, da smo že takrat hodili v Tržič, čakal Bojana. Ti sprejemi takrat seveda še niso bili tako množični. Zbrali so se predvsem njegovi tržičski prijatelji, nekdanji sošolci. Toda čakali smo ga celo do petih zjutraj.

Bojana sem tudi prvi predstavil javnosti z njegovo bodočo ženo. Iskal sem ga doma, pa so mi rekli, da sta šla z Barbaro na Zelenico smučat. Takrat se je že dosti govorilo, da se fant ženi. Našel sem ga na Zelenici in moram reči, da ga še nisem videl tako vesellega in srečnega. Kajpak, bil je pred poroko, ves vesel in razigran. Tega sem se spomnil, kajti, rekel bi, da sem ga samo še na cilju v Schladmingu videl tako srečnega.

— Kot fotoreporter ste bili tudi velikokrat prisotni pri slavljih po uspehih, ki jih v teh letih ni bilo malo.

— Teh slavij je veliko manj, kot bi človek pričakoval. Tisti, ki še niso bili zraven, si predstavljajo, da je to neko huronsko veselje-ljačenje. Toda tudi po velikih uspehih je nazdravljanja s šampanjcem, včasih pa še to ne, kadar morajo fante takoj po tekmi pograbil prijeti in, hajd, naprej. So pa zato občutki sijajni, ko se fante po kakšnem uspehu vmejo v hotel. Lastniki so ponosni, vedno tudi oni kaj počastjo, hotelski gostje se radujejo... Toda če dirka ne uspe, smo tudi novinarski potr... —

— V Schladmingu sem spremljal drugi tek z nekakšnega dvignjenega odra v ciljni ravnini. Deset metrov od mene sem opazil Vogrinca — zdel se mi je osamljen, kar nekam zgrbljen. V tistem trenutku je bil videti kot največji revež na tem svetu. Sam sem bil do napovedi vmesnega časa čisto miren. Ko pa je napovedovalec objavil vmesni čas, so se mi začela tresli kolena. V drugem delu vožnje se mi je zdelo da Bojan nikoli ne bo pripeljal do cilja. Kot da gre vse neizmerno počasi. Pri vsakih vrtljih, me je zabolelo v želodcu. Ko je Bojan pripeljal v ciljno areno, sem bil čisto iz sebe. Nekaj trenutkov sem pozbil na fotoaparate. Te občutke je težko popisati. Vem, da Bojanu še čestitati nisem mogel, samo nekaj sem ga trepljal... —

— Delo fotoreporterja na smučarski dirki je bržkone nekaj posebnega?

Posnetek iz Schladminga, ki ga je izbral Nace za najbolj uspelega.

— To drži. Jugoslovanski fotoreporterji ne spremljajo tekem tako pogosto kot nekateri tujci, ki so zraven celo sezono. Lahko se malce ravnata, denimo, po skupini japonskih fotografov, ki delajo v poolu in veljajo za ene izmed najboljših. Ni pa to čisto zanesljivo, kajti njihova tehnika je vrhunska, čeprav tudi za našo ne bi mogel reči, da je slaba. Ob pomembnejših tekmah si vedno nervozen. Vse dokler ne pelje prvi, ne ve, če si se postavil k pravim vratom. Če nisi izbral pravih, je konec. Redarji te ne pustijo nikamor več.

Ob progi vlada velik red, in kjer si, tam si. Vsak fotoreporter vzame svoje delo zelo resno. Naslednji dan, ko izide fotografija, ti tako rekoč razstaviš svoje znanje, primerjaš izdelek s kolegi, pa tudi bralci so kritični, posebno pri nas, kjer smuča vsak drugi. Ne moreš prodajati mačka v žaklju. Ostal pa sem tudi že brez posnetka, ko sem prvič slišal smuk v Madonni di Campiglio. Prostavil sem se pod neko grbino in čakal. Postavil je bil dober, saj so čez tisto grbino leteli v lepih skokih... Tri predvozače sem lepo ujel v ob-

jektiv. Potem je startal prvi — bil je to Michael Veith. Zgoraj sem zaslišal rjovenje množice, nakar je samo nekaj završalo mimo mene in že ga ni bilo več.

— Posnetki atraktivnih padcev utegnejo tudi biti zanimivi?

— To je izključno odvisno od tega, kje si postavljen. Tega ne more nihče predvideti. Iz Innsbrucka imam Radicija, obrnjenega na glavo. Ta slika bi bila seveda dosti več vredna, če bi bil to, denimo, Ingemar Stenmark. Slikoviti padci so za smučarja nesreča, za fotografa pa sreča. Moraš pa biti absolutno prisoben, sicer s posnetkom ni nič.

— Bili ste zraven, ko naša reprezentanca še ni bila v vrhu in takrat najbrž tudi ni bila deležna posebne pozornosti.

— Ja, med tedaj in danes je velika razlika, ko je Vogrinec še vozil svoje moštvo v razdrapanem kombiju. Lahko si mislite, kaj ti danes kot Jugoslovanu pomeni, ko naši fantje prdejo iz kosilov ali večerji in jim cela dvorana ploska. Vsi smo v središču pozornosti. V Schladmingu je lastnik hotela čisto ponorel in skoraj pozabil, da je Avstrijec. Tudi pri novinarjih se odražajo dobri rezultati. Tujji kolegi nas velikokrat sprašujejo za razne informacije, medtem ko smo bili včasih popolni outsiderji. Patrick Lang, ki se rad visoko nosi, nas pred leti še povahal ni, danes pa nas treplja. Da ne govorim o nje-

govem očetu Sergeju, ki nas je včasih praktično ignoriral.

— Pridete v osebnih stik tudi z drugimi smučarji?

— Stenmark je včasih velikokrat prisedel k omizju v našem taboru. Naši fantje so odprti in družabni. Vendar pa takšnega druženja ni veliko. Ima vsakdo dovolj opraviti sam seboj. Po tekmah tekmovalci za kondicijo tečejo. V naši ekipi je sicer izvrstno vzdušje. Fantje se radi pošaljo, toda po večerji morda še pol uirce posedijo, potem pa v posteljo.

— Kot fotoreporter poznate tudi druge športe in seveda športnike. Bi jih lahko primerjali s smučarji, ki so zdaj uspešni in veljajo za vzor športnega duha?

— Z nogometaši, denimo, ni nobene primerjave. Lahko bi jih morda primerjal z nekdanjimi košarkarji. Po mentaliteti, po njihovem odnosu do športa in po medsebojnih odnosih. Svoje čse so bili košarkarji takšni. Danes nič več. To so bili časi Daneva. Daneu in Krizaj imata veliko skupnega, se mi zdi. Poštenost, odprtost, nič »profesionalizma« v smislu lova za denarjem. Tudi košarkarji so bili nekajdaj homogeno moštvo, na intelektualnem nivoju. Do nogometa nistem imel nikoli kakšnega posebnega odnosa. Seveda lahko izvem Oblaka, Povodno in še kakšnega.

janez pukšič

SMUČARJI NISO KONJI

Janez Pukšič, bradati fotoreporter Dela, je začel spremljati dirke naše nove generacije smučarjev še kot honorarni sodelavec našega osrednjega dnevnika. Kot sam pravi, je bil spočetka še precej zelen, prekaljen je postal šele po mnogih tekmah, tako kot tudi naši smučarji, ki se zdaj uspešno bijejo na belih poljanah.

Ko sem se spoprijateljil z našimi fanti, in to bilo laže. Zdej že vem, kako kdo vozi, in to veliko pomaga. V začetku mi je tudi veliko pomagal z nasveti Gašperšič.

V Kranjski gori sem doživel na prvi tekmi tudi edino večjo nesrečo. Izbral sem vrtno,

Najbolj uspešen posnetek Bojana Krizaj iz spod sprožilca Janeza Pukšiča.

se namestil s svojo opremo in začel z delom. Prvi štirje so šli lepo mimo mene, četrty — bil je neki francoski tekmovalac — pa je zletel s proge in naravnost vame. Odbil me je z vso mojo kramo. Gotovo sem letel dvajset metrov po zraku. Še vedno imam sliko tistega Francoza. Prav lepo se vidi od strani široko razprte oči, ko leti vame. Toda komaj se pobehem in uredim svojo opremo, že zletiš s proge drugi in spet vame. No, če odštejem razbiti aparat, sem jo še dobro odnesel.

— Kako ste doživeli Schladming?

— Moram reči, da sem dosti bolj živčen, če gledam prenos tekme po televiziji. Če sem ob progi, imam svojo profesionalno dolžnost. Tedaj se osredotočim na svoj posel. Tako sem tudi ob večjih kikih manj prizadet. Res pa je, da je drugače, če si v ciljnem prostoru. Ko je Boris v Schladmingu pripeljal čez ciljno črto, se hitro ozrem na semafor in ugledam tisto številko 3, vidim nato Borisa, kako se tudi on ozira nazaj na semafor in nato že začne skakati od veselja. Moram reči, da sem v tistem trenutku malce zatajil. Pritisnil sem dvakrat, trikrat na sprožilec, pa so bile slike precej meglene. Toliko let si prijatelj s temi fanti, da v takih trenutkih pač ne moreš biti brezbrizen. Tega tretjega mesta nihče ni pričakoval. Naslednji hip sem bil spet zraven. Videl sem Tona, kako je skočil

čez ogrado k Borisu. Že sem bil pri Stenmarku. Stal je skupaj s Stevom Mahroom. Izgledal je kot leden kip, ko pa je videl izbruh veselja v našem taboru, se je tudi njemu razlezel po obrazu širok nasmeh.

Krizajeva tekma je bila psihološko izredno težka. Kljub temu je Bojan med obema tekma delal zelo umirjen vtis. Bojan ima v reprezentanci zelo težko vlogo: je kot vlečni konj. Toliko let je že nosil vedno doline vlogo in to je gotovo teže kot pri lastihi, ki so prišli za njim. Pravzaprav bi zaslužil, da bi on nosil prvo jugoslovansko medaljo. Po veslaštomu je bil precej potr. Za slalom se je napel do kraja. Morda je bil zaradi te velike želje celo ob zlato.

Moram reči, da sem bil ob njegovem uspehu manj pretresen kot pri Borisovem. Njegovo medaljo smo kljub vsemu pričakovali in v drugem delu Bojanove tekme, ko mu je šlo tako gladko, je bilo že jasno, da je uspel.

Takoj po Bojanovi vožnji so prišli v ciljno areno Filip Gartner, Vodovnik in drugi. Nisem še videl tolikšnega veselja. Videl sem, kakšen strah so skrivali v sebi, če Bojanu slučajno ne bi uspelo. Takrat je vsem odleglo. Nenavadno je, ko gledaš te železne ljudi, ko jim tečejo po licih solze.

— Kaj pa slavlja po takih tekmah?

— V Schladmingu še ni bilo dobro konec

slovesne podelitve, ko smo že sedeli v avtomobilih. Naš novinarski poklic je tak. Zlasti fotoreporter mora poteti, ko vsi slavijo, delati. Sedeš v avto in na pot, nekaj sto kilometrov do udeležitelja.

Sicer pa so slavje tudi po velikih uspešnih slika skromna. Fantje se veliko manj povesejajo, kot bi zaslužili. Včasih jih gledamo preveč kot konje. Ko kdo naredi napako, smo hitro pripravljeni na očitek. Nič ne pominjajo, da vsako določeno napako. Moramo se zavedati, da sta ti dve medalji veliko. Koliko pa so iztržili Avstrijci? -

— Za našimi smučarji vas vežejo tudi osebni stiki. Naše moštvo velja za zelo

enotno ekipo, bržkone pa se fantje po značajih razlikujejo.

—Bojan daje zadržan, morda celo malce hladen videz, mislim pa da v resnici ni tak. Ravno pri tej medalji sem občutil, kako zelo je notri vesel, čeprav tega ni na vse strani razkazoval. Boris deluje kot velik veseljak, je pa ravno on izredno racionalen. Boris je človek, ki zelo dobro ve, kaj hoče in česa je v kakem trenutku zmožen. Jure Franko je odlični smučar in prav tako velik veseljak. Njega razne kočije stvari najmanj vržejo stira. Vsako krizo zelo lahko prebrodi. Jože pa je enostaven in prisrčen.

egon kaše

10.000 POSNETKOV

Za fotoreporterja Antene, Egona Kašeta lahko rečemo, da je doajen jugoslovanskih smučarskih fotoreporterjev. Vseh sivih las najbrž ni dobil od smučanja, nekaj pa prav gotovo, saj se je ničlikokrat nervozno tresel ob progi: malo v skrbah za svoj izdelek, nič manj pa v skrbah za naše smučarje, ki jih spremlja že zelo dolgo. Ironija je, da je bil pri jugoslovanski zmagi prisoten le enkrat — v Cortini.

—Smučanje sem začel spremljati zelo zgodaj, še kot fotoreporter nekdanje revije Tovariš. Takrat so bili na sceni še Gašperšič, Klinar, Gakovič in drugi. V Kranjski gori sem bil na nekaj FIS tekmah.

Bojana sem prvič slikal, ko je zadevo zvel v roke Vogrinc. Bilo je leta 1974. Za takrat so opozarjali, da je Bojan izreden smučar, ki bo nekoga dne še klasa, vendar so le redki temu povsem verjeli. Takrat so se zdeli Avstrijci in Italijani še nedosegljivi. No, takrat me je na tekmo v Wengen zvalil novinar Dela Jože Dekleva, ki je kar nekaj skutil. In res. Bojan se je na tem tekmovanju s staro številko 65 uvrstil na dvanajsto mesto.

Ko sem čakal ob progi, sem bil močno nervozen, če ga bom sploh ujel. Če slikas nekoga drugega, je vedno laže, kot tistega, ki ga moraš. Ali bom pritisnil pravi trenutek, ali ne? Zgodi se, da pritisneš prepozno, ali pa prekmalo. Polje ostrine je široko le meter in reagirati moraš v stotinko sekunde. Toda tako za Bojana kot zame se je končalo fantastično. Zmagal je Gross, ki je Bojanu po zmagi iskreno čestital in zdelo se mi je izredno, da tako velik tekmovalac že ceni Bojana. Čeprav je bil takrat šele na začetku. Tisto leto se je potem začelo.

—Kaže, da grede tvoji fotografski uspehi nekako vstić s smučarskim?

—Da, takrat so bili pri nas tudi začetki barvne smučarske fotografije. Reportaž v barvah do takrat v naših časopisih še ni bilo. Spominj se, da sem za poskus naredil deset barvnih diapozitivov. Bojana so obja-

vili na naslovni strani revije Slovenija. Ostale kolonije so potem razgrabili.

— Si se takrat tudi sam postavil na smučih?

—V začetku sem bil velik revež. Ne da bi znal smučati, sem šel s smučmi in z vsjo fotografsko opremo v nahrbtniku na progo. Potem se od Bedančeve kočje v Kranjski gori do spodnje postaje porabil pol ure. Vmes sem najmanj desetkrat padel, tako da sem prišel dol čisto bel. Reklji so, da bi bilo zame boljše, če se lotim klavirja.

Moje me precej razburilo in sem se potem v smučanje bolj zagrebel. Danes mi ne dela več preglav. Nahrbtnik z opremo mi je že pirasel na hrbet. Na tekmovanja za svetovni pokal hodim že mnogo let in lahko rečem, da sem presnučal vse terene od Adelbodna, Wengna do Madonne di Campiglio, Val d'Isere in drugih krajev, kjer so tekme svetovnega pokala. Ko je tekme konec in opraviš svojo delo, vse proge presnučam, da tudi na lastni koži občutim iz stirmine.

Te tih svojih potovanj se spominim fantastičnega doživljanja, ko smo šli leta 1976 z Bojanom, Vogrincem in ostalimi iz Val d'Isere v Flain blizu Chamonixa. Tam je prekrasen smučarski center. Vso noč je snežilo, zjutraj pa je bilo nebo brez oblaka, proge pa so bile prekrite z najboljšimi pršičem. Vogrinc je dejal: Egon, zdaj pa smo ti dve uri na razpolago. Šli smo v cel pršič na 2800 metrov in se dvakrat spustili v dolino. To je bila smučarija, ki je ne bom nikoli pozabil, pa najbrž tudi fantje ne. Puhaštega snega je bilo do pasu. Vse je letelo okoli, fantje pa so uživali kot otroci v peskovniku — skakali so, se prevračali in izvajali vse mogoče vragolje.

— V tistem času se je moštvo pridružil tudi Strel.

—Leta 1977 sta bila Boris in Jože prvič zraven. Večer pred tekmo so fantje dvignili staro številko: Bojan zelo dobro, Boris je imel številko 45, Jože pa nekaj več. Vsi so bili zadovoljni, optimistična sta bila predvsem oba novinca. Na preglednih tekmah sta se Boris in Jože že močno približala Bojanu in sta menila, da je Bojan marka, zdaj bosta pa še onadva. Vendar, na tekmi je bil Bojan osmi, onadva pa sta se uvrstila šele okoli petdesetega mesta. Bila sta razočarana in si nikakor nista mogla razložiti, od

kod tak neuspeh. Tekmovanje na velikih tekmah pač zahteva kilometre rutine.

— Bil si na mnogih tekmah svetovnega pokala, ušte pa so ti skoraj vse naše zmage.

—Schladming sem zamudil, zato pa sem bil toliko bolj vesel Borisove zmage v Cortini. To je bil res edinstven uspeh. Tam nisimo nič pričakovali. Pred tem se je Boris v Aprici zelo slabo plasiral. Po tekmi je dejal, da je zapeljal čez kamen in razbil smučar, kar ga je stalo dobro nvrstivo. Moram reči, da temu izgovoru nisi nismo povsem verjeli. No, potem je bil Boris v Cortini v prvem teku drugi. Boj tokrat torej uspešo? Pred nastopom v drugem teku je bil Boris tako nervozen, da takšnega še nisem videl. Proga je bila strma in ledena. Izbral sem si mesto nekje na sredini in čakal na drugi tek. Boris je šel mimo, sam sem imel še opravil s svojimi fotografskimi posli in nisem imel pojma, kako se je izteklo. Blizu mene se je nekdo pogovarjal po radju in nenadoma zaslišim, da je Boris prvi. V tistem trenutku sem vrgel opremo v nahrbtnik in jo na vrat na nos udrl proti cilju. Teren je bil težak in leden, tako, da sem pred ciljem podrl še troje vrat in se nekoliko privlavl dol. Borisa so že vsi oblegali. To je bila naša prva zmag, ki sem ji prisostvoval. Zamudil sem oba Wengna in Schladming. Zato je bilo to zame izredno doživljanje.

— Si kdaj računal, koliko smučarskih posnetkov si že naredil?

—Samo za knjigo Križajeva šola smučanja sem jih naredil kakih štiri tisoč. Sicer pa jih je najmanj deset tisoč. Od začetka namreč slikas vse, šele z izkušnjami lahko delaš selekcijo. No, še danes slikam preveč. Upodabnega gradiva je manj kot deset odstotkov.

Pri vsem tem moram reči, da nisem naredil smučarske fotografije, ki bi me zares zadovoljila. Slikas in slikas, pravzaprav pa ne veš, kaj si pravzaprav naredil, dokler ne priđeš domov in razviješ filme. Pogosto si razočaran. V Madonni di Campiglio sem nekoli ujel slikovit padec Bojana Križaja. Letel je meter nad vrato, zdaj pa temo plavo nebo. Zdelo se mi je, da imam končno fantastičen posnetek. Ko sem doma razvil film, je bil bel, ker sem pozabil sneti poklopec z objektivu...

NEKDANJI ASI SE SPOMINAJO

Naše smučanje je tudi že pred desetletji doživljalo svetle trenutke. Že pred vojno in desetletje po njej smo se kar uspešno spoprijemali z vodilnimi smučarskimi nacijami, čeprav niso imeli naši tekmovalci nikakršnih pogojev za trening in sta jih vlekla naprej le neizmerno entuzijazem in trma.

ciril praček

PIONIR MEDNARODNIH SMUČIN

Kar sta v Schladmingu dosegla Strel in Križaj, je prav gotovo izreden uspeh. Tudi to, kar dosega okleto, je izredno. Letos dosegle neverjeten napredek. Treba je bilo priznanje vodstvu, trenerjem in seveda dekletom samim. Vidi se, da je na delu složna ekipa, ki je pripravlja naše smučanje na izredno stopnjo. Občudujem Križaja, ne samo zaradi rezultata, ki ga je dosegel, ampak predvsem zaradi tega, ker je zdržal psihološko pezo, ki ga je pritiskala. Od njega smo to zahtevali. Prav to je naša velika napaka. S tem se tekmovalca izredno bremeni in ne more dati do sebe tistega, kar bi rad. Če dosežeš rezultat pod takimi pritiski — in tako je bilo pri Križaju — je to še toliko več vredno. Fritz Huber iz Badgasteina je na primer napravil samomor samo zaradi novinarjev, ki so tako pritiskali nanj. Tekmovalce bi morali pred startom pustiti pri miru.

Naše smučarje smo spréjeli doma z velikimi častmi, veseljem in pompom. To je tudi prav in povsod je tako. Izkazimo fantom čast, ki jim gre. Upam pa, da ne bo kdaj prišlo do nasprotja. Kaj pa, če jim bo spodelovalo na olimpijskih igrah? Vedeti je treba, da si vsak tekmovalc želi le najboljše. Rezultat je pač tak, kakršnega je sposoben dobiti v tistem trenutku. Treba je biti malo bolj obziren tudi takrat, ko ne gre.

Nacin treninga, kadrovanje, oprema, to vse je čisto nekaj drugega kot v naših časih. Trenirati smo za svoj denar, opremo si je moral vsakdo poiskati sam. Še kolarja, ki je izdeloval smuča, si poiskal sam. Tistega, o katerem je šel po želji dober glas.

Treba je reči, da imajo danes tekmovalci veliko več napornih tekem in se bolj trošijo. Tako prej ali slej zaidejo v težave.

Jugoslavoani smo nastopili že na prvih olimpijskih igrah, ki so vključile tudi alpske discipline. To je bilo leta 1936 v Garmisch-Partenkirchnu. Za priprave sem v železarni vzel tri mesece dopusta in s Francetom Copom, ki je bil tudi kandidat za olimpijske igre, sva trenirala na Rožici.

Jugoslovansko moštvo, v katerem so bili še Hubert Heim, Emil Znidar, Rudi Stopar in Franca Čop, je skupaj treniralo samo teden dni. Pred igrami smo šli na Kravac pod vodstvom Avstrijca Franza Harerja iz Oberlechta v Arlbergu. Avstrijci so bili takrat daleč pred nami in Harer je bil izredno dober smučar. Avstrijci in Francozi so takrat že trenirali ob žnicah, medtem ko smo mi vse opravili peš. No, na Kravacu ni bilo dovolj snega, zato smo jo mahlni na Staničevu kočju v tri-glavskem pogorju. Harer, ki je bil tudi gorski vodnik, je bil zelo treniran mož, in nas je gonil, da smo tudi po štirinrt na dan presmučali triglavski smuk. Lahko si mislite, kakšen napor je bil to, glede na današnji trening.

V GA-PA smo šli brez Harerja, ker ni bilo denarja in smo bili tam prepuščeni sami sebi. To je bil seveda precejšen hendikep. Uspehi so bili primerni nivoju našega trenerja. Naše moštvo je izcimilo 14. mesto v slalomu, 16. v smuku, 15. v kombinaciji.

Da se vrnem v sedanjost, k našim smučarjem. Enkrat zmagati se da. Bili pa stalno pri vrhu, to ni lahko. Samo izredni tekmovalci, kot so Stenmark, Phil Mahre in naš Križaj, se držijo nekaj let.

Morda bo tudi Križajev dosežek iz Schladminga držal 40 let, kot je moj z olimpijskih iger. S tem moramo računati, da ne bi bili razočarani.

janko štefe

KORAJŽA NA JESENOVIH DILCAH

Naši današnji smučarji so ravno takšni pravi fantini kot smo bili mi s Tinetom Mulejem in Matevom Lukancem. Res so z dušo in telesom pri stvari. Tako mora biti. Ko gre fant na dirko, mora vedeti, da najprej predstavlja domačo hišo, potem svoj klub, nato Slovenijo in Jugoslavijo. Ne smeš se dati!

Takšnih kot sta Križaj in Strel dolgo časa ne bomo imeli. No, tudi mladi so zadaj. Petrovič, pa Franko. Ta zna biti ob Strelu že v Sarajevu. Danes imamo tudi tak učiteljski kader, da se lahko kosa z vsemi po svetu. Mladi so že iz šole ven pravilno naučeni. Tako elegantne vožnje, kot jo ima Križaj, nima nobeden na svetu.

Bojan Križaj je brez dvoma izreden smučar. K temu je v veliki meri pripomogla tržiška alpska štola. Vogrinec je dobil Križaja že precej izdelanega. Je pa treba poudariti, da je Tona velik organizacijski talent, da je našo smučarstvo tako lepo spravil vkup. Njegova zasluga je tudi to, da ni več nabitosti med Gorencij, Štajerci ali Ljubljancani. Ali pa Gartner. Garač! Če ne bi bil tak, bi bila tudi njegova vojska slaba.

Velika je Vogrinčeva zasluga, da se je naša smučarja tako povzpela. Če bi mi imeli takšnega organizatorja, bi tudi mi lahko trenirali zunaj. Mi smo šli takrat po trikrat, štirinrat na leto na tekmovanje. To je plačala zveza. Nekeč smo se vračali iz Garmischa in se na vlaku srečali z našimi nogometarji, ki so se vračali iz Anglije. Bobek, Milič, Zebec in drugi so v Londonu premagali angleško reprezentanco. »Kako ste se odrezali?« - vpraša Milič. »Ste dobili kaj denarja?« - »Dobro je bilo, denarja pa smo dobili dvesto mark dnevnic.« - Milič pogleda Zebca: »Poglej, ti so pa zares pravi amaterji...«

To smo res bili! Avstrijci, Svcijarci, Nemci so imeli takrat že nekaj sto vzpenjač, mi pa smo hodili peš.

Smučati sem začel še čisto majhen, tekme pa smo imeli že pred vojno. Leta 1937 nas je na tekmi potegnili pad. Devet jih je zasul. Mene je vlekli kakšnih osemsto metrov. Takrat me je zdelala, da se tri ledne nise premakni iz postelje, samo spal sem. Zaradi te tragedije je morala v Tržiču tako padla, da smo za tri leta vse prekinili.

Lomili pa smo se v tistih časih, da je bilo kaj. Takrat še ni bilo varnostnih vezi. Če si padel, je šla noga ali pa smuč. Raje sem si zlomil nogo kot smuč. Noga se je zarazila, za smuču pa je bilo težko.

Tako smo šli tudi na olimpijske igre leta 1952 na Norveško. S Tinetom sva prišla na trening smuka brez čelad. Rešilo so naju Italijani, ki so imeli eno v rezervi, meni pa je po posodil zdrajčni trener Svedov Nogler, ki si je ogledal progo in se ni upal spustiti. Jaz sem na treningu tako padel, da sem bil pol ure v nezavesti. Nogo sem si pokormil. Nato smo poiskali zdravnika. Ta je bil med vojno intermarin skupaj z Jugoslavoani in je poskrbel zame. Nogo mi je povzil z nekakšnim izollnim trakom, tako trdno, da ga do spomladani nisem spravil dol. No, s to nogo sem bil v smuku trinajsti, v veleslalomu trintrideseti, slalomu pa nisem vzpel.

Tako je bilo takrat. O Križaju pa še to: ko se je začel vzpenjati, nisem še prav nič računal, da bo pobiral kolajne na svetovnem prvenstvu. Svet je velik in moraš biti zares dober, da se obrziš med prvimi desetimi. Bojan se je in Boris prav tako!

matevž lukanc

SMUČANJE NI ZA »CAGOVCE«

Bil sem v Schladmingu. Zdaj je seveda laže govoriti. Boris nas je vse presenetil. Zanj smo vedeli, da je dober, vendar je bilo potrebno, da mu vse idealno vžge. Ko smo eno medaljo že imeli, smo šli lažjega srca na Bojanovo tekmo. Bilo nas je nekaj tisoč in izgledalo je, da gremo vsi po to medaljo. To je bil velik praznik. Bojan je dokazal, da je zrel dobil tekmo v tako težkih okoliščinah. To je krona vsega dela in naporov. Meni kot Tržičanu uspeh še toliko več pomeni, posebej, ker je Bojan iz našega kluba.

Je pa tako, da nobena stvar na tem svetu ni iz nič. Na Gorenjskem, naj bo to Tržič ali Jesenice, smo že v ranci Avstriji služili v smučarskih enotah. S temi prvimi izkušnjami so se domačini vrnili iz vojske. Nekateri premožnejši so si z Norveške že priskrbeli smuči. To so bili zametki slovenske smučarije.

Smučanje se je v Tržiču razvijalo organizirano že pred letom 1930. Še pred vojno sem kot trinajstletni pokovec tekmoval na mladinskem prvenstvu. Iz tistih mizernih razmer se je smučarija zelo razvila. Samo, to je bil trd kruh. Samo najbolj zagrnjeni so ostali.

Ko je bila konec vojne, se je v Tržiču nabralo dvajset, trideset smučarjev. Za vzor nam je bil najprej moj brat Slavko, ki je prvi prebil jesenično falango s Pračnikom na Jelu. On je bil prvi, ki jih je tolkal. Kot je bila pred vojno premoč Jeseničanov, smo po vojni več kot deset let dominirali Tržičani. Znana trojka Mulej, Štefe in jaz smo vsi iz Tržiča. Organizacija je bila v tistih časih ravna in strokovna vodstva sploh nismo imeli. Ni bilo nobenega pravega sistema in kriterijev.

Ravno naša generacija, ki je bila dovolj močna, ima najslabše uspehe z olimpijskih iger in s svetovnih prvenstev. Na drugih tekmah, ko smo bili v formi, pa smo bili odlični. Ni bilo pač nobene strategije. Navadno smo imeli pred nastopom sezone po dva treninga. Tako neprekaljeni in neprilavjeni smo hodili na težke mednarodne tekme. Kdor ni bil iz zares trdega materiala, je lahko samo »spokal«.

Naša trojka je najprej psihično prebolela vse to. Kdor je imel manjvrednostni kompleks, ni imel kaj iskati. Naj u Mulejem so že okoli leta 1950 štel v svetovni razred. Seveda nikakor nočem zmanjševati današnjih rezultatov. Nasprotno: še in še sem navdušen.

Naši pa vendarle danes že trenirajo v približno istih pogojih, kot ostale nacije. Vogrincu in ostalim dajem vse priznanje. To je življenjsko delo Toneta Vogrince in tudi Bojana, ki je kot magnet potegnil za seboj ostalo vojsko.

Mi smo imeli pač desetkrat slabše pogoje kot drugi narodi. Žičnic ni bilo, vse smo opravili peš. Trenirali smo po kakšnem bolj strmih hribu, potlej pa na smuk. Potem si prišel v cilj, ali pa si se polomil. To je bila včasih klavnica. Na tekmah v inozemstvu smo izkoristili žičnice in na vso moč trenirali, zato pa smo bili na tekmah velikokrat tako utrujeni, da nismo nič naredili.

Ko sva šla z Mulejem v Ameriko, sva tam ves mesec trenirala z vso svetovno elitno in sva se nato kar naenkrat povzpela v vrh. Torej je bil tudi takrat dober material, samo pogojev ni bilo.

Dobri pogoji seveda tudi niso vse. Zares vrhunski tekmovalac mora biti iz trdega zdravja. Samo iz dobrega jekla narediš dober nož. Strel je Žirovec, se pravi, da je tudi iz trdega, zdravega materiala. Kdor je imel lagodno, mehko življenje, ne more ugrizniti v trd kruh alpskega smučanja. Ko to gledamo na televiziji, vse lepo izgleda in redki pomislijo, da je za vsem tem deset let odredkanja in trdega dela.

Imamo tudi izvrsten tehnični kader. Normalno pa je, da bo tudi pri smučanju nekega dne prišlo do stagnacije. Nobena stvar ne traja večno. Tudi Vogrinc in ostali se bodo utrudili in bo prišlo do zamenjav. Upamo pa lahko, da bodo nasledniki nadaljevali v tem duhu in s prav tako zagnanostjo.

Slovenijašport

športna oprema **adidas**

Slovenijašport s proizvajalci
**PLANIKA Kranj, PLETENINA Ljubljana,
JUGOPLASTIKA Split, PIK Maribor,
MTC Čakovec, MURA Murska Sobotna**
opremlja
jugoslovansko reprezentanco
v klasičnih in alpskih disciplinah
s športno opremo **ADIDAS**
za treninge in tekmovanja

Slovenijašport